

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ І СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ
Кафедра корейської і японської філології

Курсова робота

з японської філології

на тему:

**ОСОБЛИВОСТІ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ДІАЛЕКТІВ ЯПОНСЬКОЇ МОВИ:
ГРАМАТИЧНІ ТА ЛЕКСИЧНІ АСПЕКТИ ДІАЛЕКТІВ КЮШЮ**

Студентки групи 02-20

факультету східної і слов'янської філології

денної форми навчання

Освітньої програми:

«Японська мова і література та переклад,
західноєвропейська мова»

Спеціальності 035 Філологія

Спеціалізації 035.069 Східні мови та літератури
(переклад включно),

перша – японська мова

Овчіннікової Влади Павлівни

Науковий керівник:

Вознюк Г.А.

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТС _____

Київ – 2023

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДІАЛЕКТІВ У ЯПОНСЬКІЙ МОВІ	5
1.1. Поняття діалекту та діалектизмів.....	5
1.2. Передумови та особливості виникнення діалектів у Японії.....	7
1.3. Загальна характеристика та основні відмінності місцевих діалектів Японії.....	10
Висновки до розділу 1.....	14
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ДІАЛЕКТІВ КЮШЮ	15
2.1. Огляд діалектів Кюшю та їх територіальне поширення.....	15
2.2. Граматичні та лексичні аспекти діалектів Кюшю.....	16
2.3. Дослідження особливостей використання діалектів Кюшю у медіа-просторі Японії та їх вплив на поп-культуру.....	24
Висновки до розділу 2.....	29
ВИСНОВКИ	30
要約.....	33
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	35
ДОДАТКИ	37

ВСТУП

Мова – це система звукових і графічних знаків, що використовуються людиною для передачі інформації та комунікації з іншими людьми в письмовій, або усній формі. Мова притаманна всім народам світу і є однією з найважливіших складових кожної культури. За тисячі років історії людства, розвиток мови ніколи не спинявся, а відбувався паралельно з культурним, економічним, технічним прогресом тощо. Завдяки цьому, науковці мають можливість відслідкувати перебіг важливих історичних та культурних змін, які відбувались в той чи інший період.

На розвиток мови впливає величезна кількість зовнішніх та внутрішніх факторів. Серед зовнішніх факторів виділяють взаємодію однією мови з іншими, вплив історичних подій, соціально-економічні та політичні аспекти країни тощо. З іншого боку, внутрішні процеси формування та розвитку мови відбуваються безпосередньо в середині конкретної мови. Внутрішні та зовнішні фактори тісно переплетені між собою і пропорційно впливають на мову.

Одним із вкрай важливих факторів впливу на мову є територіальна диференціація, в результаті якої була утворена така лінгвістична одиниця, як діалект. Діалектна мова притаманна кожній цивілізації світу. В даній роботі увага зосереджена на діалектах та діалектизмах країни Японія.

Японія – це невелика острівна країна з невичерпною історією та багатою культурою, а японська мова характеризується багатим різноманіттям діалектів. Діалекти Японії є об'єктом дослідження багатьох мовознавців світу, проте, на наш погляд, є недостатньо опрацьованими українськими лінгвістами.

Таким чином, **актуальність даної роботи** полягає у потребі розширення та збагачення україномовних досліджень в даній темі. На нашу думку, в україномовному сегменті є необхідність в аналізі діалектних одиниць Японії, їх співвідношенні та диференціації, а також в дослідженні впливу діалектів японської мови на культуру та соціум Японії, оскільки дана тема є недостатньо опрацьованою.

Об'єктом нашого дослідження виступають поняття та особливості діалектів Японії за їх територіальною диференціацією.

Предметом нашого дослідження є аналіз основних діалектів південного острова Японії - Кюсю.

Мета нашої курсової роботи полягає у виявленні та систематизації особливостей основних територіальних діалектів японської мови, а також поглибленому огляді конкретних діалектів регіону Кюсю. Відповідно до мети ми ставимо перед собою наступні **завдання**:

1. Дати визначення понять «діалект» та «діалектизм».
2. Розглянути різноманіття японських діалектів і виявити їх основні відмінності, особливості використання тощо.
3. Проаналізувати діалекти регіону Кюсю, узагальнити їх лексичні та граматичні аспекти.
4. Виявити особливості використання діалектів Кюсю у медіа-просторі Японії та їх вплив на поп-культуру.

У процесі написання даної курсової роботи ми використовували наступні **методи**: **компонентний аналіз** – був використаний для пояснення семантичного значення лексичних одиниць; **зіставний метод** – був використаний для виявлення та порівняння словникових та граматичних систем діалектної та нормативної японської мови; **описовий метод** – був використаний для виявлення особливостей та функцій мовних одиниць.

Наукова новизна курсової роботи полягає у додатковому аналізі та систематизації даних щодо діалектів японського острова Кюсю.

Практичне значення курсової роботи може визначатися як розширення бази україномовних досліджень щодо діалектів конкретних регіонів Японії. Результати наших досліджень можуть бути використані як матеріал для розробки та вдосконалення посібників та відповідних довідників з даної теми.

Структура курсової роботи: робота складається зі вступу, двох розділів, висновків та списку використаних джерел. Курсова робота логічно структурована, викладена на 32 сторінках.

РОЗДІЛ 1.

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДІАЛЕКТІВ У ЯПОНСЬКІЙ МОВІ

1.1. Поняття діалекту та діалектизмів

На території майже кожної країни світу, окрім загальноприйнятої нормативної мови, спостерігається чимала кількість місцевих діалектів та говірок, що слугують засобом комунікації широких народних мас.

Галузь мовознавства, що займається вивченням різновидів мови, її діалектів та говірок за територіальним аспектом, називається **діалектологія**.

Діалектологія тісно переплетена з іншими галузями мовознавства, а також пов'язана з такими науками як археологія, історія, етнографія тощо, що вказує на важливе науково-теоретичне і практичне значення у розвитку лінгвістики в цілому (Бевзенко, 1980, с. 3)

Об'єктами діалектології виступають місцеві діалекти, говірки та говори населення певної території країни.

За «Енциклопедичним словником класичних мов» **поняття діалекту** визначається як: «форма загальнонародної мови, яка є засобом спілкування на певній території або обслуговує соціальну групу людей» (Звонська, 2017, с. 161). У навчальному посібнику «Українська діалектологія» української лінгвістки Торчинської Н.М., подається наступне визначення поняття «діалект», а саме як «різновид національної мови, якому властива відносна структурна близькість і який є засобом спілкування людей, об'єднаних спільністю території» (Торчинська, 2017, с. 10). В англійському словнику Meriam Webster можна побачити таке визначення діалекту: «регіональний різновид мови, що відрізняється особливостями лексики, граматики та вимови від інших регіональних різновидів і становить разом з ними єдину мову».

Потрібно зазначити, що в галузі мовознавства існує досить багато визначень терміну «діалект», що ускладнює узагальнення даного поняття. Однак подані нами вище визначення вважаються найрозповсюдженішими.

Наступною важливою одиницею діалектології виступає **говірка**. Згідно з поглядами Бевзенка С.П., говірка є найдрібнішою діалектною одиницею, що являє собою мову одного або декількох поселень, між якими не відзначається виражених мовних відмінностей (Бевзенко, 1980, с. 6).

Говором, в свою чергу, називають групу з декількох однотипних говірок, близькими за своїми мовними ознаками, що помітно відрізняються від інших груп говірок.

Серед одиниць діалектної мови, **наріччя** – є найбільшою. Наріччя охоплюють низку однотипних діалектів певної мови, які мають перелік споріднених мовних рис, що відрізняє їх від інших наріч (Торчинська, 2017, с. 10).

Отже, за шкалою охоплення мовних відмінностей населення певних територій, в Діалектології подається саме такий порядок, як говірка – говір – наріччя.

Окрім розглянутого вище **територіального поділу**, відзначають також **соціальну диференціацію діалектів**. Тож, на відміну від територіальних діалектів, що слугують засобом комунікації народу певної території, соціальні діалекти характерні лише конкретній соціальній групі людей, що не обмежені територіально (Торчинська, 2017, с. 20). В той час, як територіальним діалектам властива структурна близькість, певні особливості та специфічні ознаки на фонетичному, лексичному та граматичному рівнях, соціальні діалекти відмінні як у своєму функціонуванні, так і структурних аспектах (Бевзенко, 1980, с. 11).

Соціальний діалект, або **соціолект** – це різновид діалекту, в якому зафіксовані мовні особливості певної спільноти, соціальної групи, фахового кола (літературознавці, вчителі, службовці, студенти тощо) (Ковалів, 2007, с. 422). До соціальних діалектів також відносять жаргон, сленг, просторіччя, професіоналізми тощо.

Також в сфері діалектології можна зустріти такий термін, як «**діалектизм**». За науковим довідником «Лексикон загального та порівняльного літературознавства» Волкова А.Р, «**діалектизм** – це слово або словосполучення з діалекту, яке вживається в літературній мові, зокрема в художньому тексті. Різновидом діалектизму є провінціалізм – слово або вислів, що властивий говірці певного міста» (Волков, 2001,

с. 150). За Гриценко П.Ю., «діалектизм – це позанормативний елемент літературної мови, що має виражену діалектну віднесеність, який віддзеркалює процес адаптації літературною мовою територіально здиференційованих елементів діалектної мови чи регіональних варіантів літературної мови» (Гриценко, 2004, с. 146).

Отже, ми можемо зробити висновок, що діалекти та діалектна мова загалом не відносяться до літературної мови. Діалекти слугують засобом повсякденного спілкування народу і репрезентують національний колорит. Окрім територіального та соціального аспектів диференціації діалектів, певні говірки та наріччя можна класифікувати за частотою вживання та розповсюдженості як загальноновживані та локальні.

1.2. Передумови та особливості виникнення діалектів у Японії

На території сучасної Японії налічується величезна кількість діалектів, що підкреслює мовне різноманіття країни. Для позначення великої групи наріч в японській мові використовують слово «хо:ген» (方言, діалект, наріччя), наприклад «хоккайдо: хо:ген» (北海道方言, діалекти регіону Хоккайдо), «канто: хо:ген» (関東方言, діалекти регіону Канто). Для виділення конкретного місцевого говору використовується слово «бен» (弁), наприклад «о:сака бен» (大阪弁, Осацький діалект), «хаката бен» (博多弁, діалект Хаката). Таким чином, слово «хо:ген» охоплює цілу низку діалектів певного регіону, в той час як слово «бен» відсилає до говорів населення певних місцевих одиниць.

Виникнення діалектів є складним і тривалим процесом. Утворення територіальних діалектів найчастіше зумовлено географічними умовами країни. Японія – це острівна країна, витягнута з північного сходу на південний захід на 3 тис. кілометрів. Ландшафт Японії характеризується численною кількістю гір та пагорбів, що роблять переважну територію країни непридатною для сільського господарства. Натомість рівнини в Японії складають лише 15% від усієї території країни. Протяжність країни з півночі на південь також зумовлює відмінності у кліматичних

умовах. Важливим фактором також є те, що Японія багата на річки та озера, які відмежовують та розділяють певні території країни одну від іншої. Усі ці географічні чинники слугували кордонами для розселення народів, що в свою чергу вплинуло і на мовний розвиток, зокрема розвиток діалектів. Наприклад, гірські хребти Хіда, Кісо та Акаїші, що розташовані в центральній частині головного острова Хоншю, умовно розділяють острів на східну і західну частини, для території яких характерними є східно-японські та західно-японські діалекти (Бондарук, 2020, с. 22). Таким чином, прослідковуються закономірності між рельєфом Японії та процесом виникнення діалектів.

Діалектне картографування в Японії бере свій початок у 8 столітті з появою примітивних карт з обмеженим охопленням діалектів. І вже починаючи з кінця 1800х років, японські мовознавці починали створювати більш розширені версії таких карт, ідентифікуючи граматичні, лексичні аспекти, включаючи вимову та рівні ввічливості. Більш сучасні дослідження в галузі японської діалектології також враховують історичний, соціально-політичний контекст, у якому мова розвивалася в Японії. Відомий японський професор соціолінгвістики Фуміо Іноуе в своїй роботі «Multivariate analysis, geographical gravity centers and the history of standard Japanese forms» («Багатомірний аналіз, географічні центри тяжіння та історія стандартних японських форм») виконав розгорнутий аналіз щодо появи та особливостей розвитку діалектів Японії, в якому також врахував залізничну відстань між містами та префектурами як додатковий фактор поширення та схожості діалектів (Elaine Chou, Stacey Huang & Ningrui Li, 2017, с. 1).

Як і в інших країнах світу, діалекти в Японії співіснують разом із загальноприйнятою в державі мовою. Така загальноприйнята мова називається нормативною (共通語, кьо:цу:го). З огляду на історію Японії, в країні нормативною мовою став діалект того регіону, де в колишні часи була розташована столиця держави. Таким чином, нормативна японська мова була заснована на діалекті району Ямате міста Токіо, в результаті різкого зростання попиту на спільну мову наприкінці періоду правління шьогунату Токугава епохи Едо – початку епохи правління Мейджі. В той час Японія тільки ставала на шлях модернізації, і для створення та ефективного

керування сучасною країною, встановлення загальнодержавної мови мало величезне значення (東京新 Tokyo Web: 明治 150 年と日本語 , 2018). Отже, утвердження нормативної японської мови мало під собою освітнє, політичне та культурне підґрунтя.

Фактично, в той період в Японії, окрім основних діалектів, таких як Канто і Кансай, існував широкий діапазон мовних варіацій від діалектів Рюкю до Айнуну, що зумовлювало надзвичайно складну ситуацію з точки зору соціолінгвістики. Багаторічна мовна роздробленість країни зумовила проведення політики, спрямованої на закріплення нормативної мови, перш за все в закладах освіти, а з часом і у всьому медіа просторі Японії, що включає у себе друковані видання, радіо, телебачення тощо. З іншого боку, в той же час велася боротьба з численними територіальними діалектами, які розглядалися як вимираючі мовні явища, які не відповідають сучасним реаліям. Освітня реформа, що розпочалася в епоху Мейджі, безсумнівно, не мала на меті збереження діалектів меншин, які в свою чергу вважалися вимираючими мовними одиницями, що більше не відповідають нормам сучасності. Наприклад, були проведені дослідження говірок Рюкю, а після 1880 р. почалося складання двомовних словників і двомовних підручників японської мови, що було скоріше частиною спроби викоринити діалекти (Paolo Calvetti, 1992, с. 110). У багатьох регіонах Японії впровадження стандартної японської межувала з вкрай насильницькими методами, наприклад примусове носіння так званих «діалектних табличок» (方言札, хо:генфуда). Територію, що найбільше потерпала від цієї системи, вважають Окінаву, де діалектна мова була вкрай виражена і розповсюджена серед усіх верств населення, однак спостерігалась і в інших віддалених територіях Японії – Кюсю та Рюкю. Діалектні таблички слугували покаранням учнів шкіл та інших навчальних закладів, і вішалися на шиї тих учнів, що в своїх розмовах використовували діалектну лексику. Серед спогадів жителів Окінави, окрім психологічного тиску, спричиненого носінням діалектних табличок, відзначається також фізичне покарання за використання місцевої говірки (Samantha May, 2014, с. 36). Хоча такі методи не могли повністю викоринити місцеві діалекти, з часом

стандартна нормативна японська мова все ж зайняла панівні позиції в житті населення країни. На сьогоднішній день, всі японці вивчають та вільно володіють стандартною токійською мовою.

Отже, в даному пункті курсової роботи ми проаналізували особливості виникнення та розвитку діалектів на території Японії в історичному контексті.

1.3. Загальна характеристика та основні відмінності місцевих діалектів Японії

На сьогоднішній день існують різні версії класифікації японських діалектів. Проте величезний вклад в диференціацію діалектної мови зробив Тодзьо Місао, відомий японський науковець, що опублікував свою роботу у 1927 році. Дана класифікація мала величезний вплив на розвиток діалектології японської мови, її актуальність до сих пір визнається лінгвістами всього світу.

В своїй роботі Тодзьо використовував метод порівняння діалектних одиниць. Його класифікація має вигляд розгалуженого генеалогічного дерева, в якому великі території розділяються на дедалі менші гілки. Згідно теорії Тодзьо, загалом японські діалекти розгалужуються на діалекти основних островів (本土方言, хондохо:ген), та діалекти Рюкю (琉球方言, рю:кю:хо:ген). Хоча Тодзьо та багато його послідовників визначають мову островів Рюкю як територіальний діалект японської, ця теорія багаторазово заперечувалася. Наразі існують багато досліджень, які зазначають, що мова Рюкю має певні зв'язки з японською, проте є скоріше самостійною одиницею. Однак єдиної думки лінгвісти поки що не досягли.

Згідно класифікації Тодзьо, діалект Рюкю в свою чергу поділяються на діалекти Сакішіма і Окінава. В початковій версії класифікації діалекти основних островів поділялися на діалекти Хонсю та Кюсю. До перших належали діалекти східної (Токіо, Сендай, Аоморі та інші), західної (Кіото, Осака, Окаяма тощо) та центральної частини острова (Шізуока, Нагоя, Ніігата, Нагано тощо). А до діалектів Кюсю були віднесені говірки Фукуока, Нагасакі, Кумамото, Міядзакі, Кагошіма та інші. Проте дана класифікація критикувалася багатьма авторами і Тодзьо виправив та випустив оновлену версію. В виправленій класифікації 1951 року, діалекти

основних островів поділяються на чотири гілки: західну (діалекти Кіото, Осака, Окаяма тощо), східну (діалекти Хоккайдо, Аоморі, Сандай, Токіо, Шізуока, Нагоя, Нагано, Ніігата, Хачіджьо та інші), та діалекти Кюсю (діалекти Фукуока, Нагасакі, Кумамото, Міядзакі, Кагошіма тощо) (Elisabeth de Voer, 2020, с. 4). Кожна група діалектів в свою чергу поділяється на дрібніші підгрупи. Одже, можна спостерігати вкрай розгалужену систему японський діалектів, говірок та нарічч.

Спираючись на класифікацію Тоджьо 1951 року, розглянемо характерні риси та відмінності основних діалектів кожної з груп. Першим проаналізуємо діалекти східної частини острова Хонсю.

Діалект Тохоку (東北方言 то:хоку хо:ген) – це рідний діалект для населення провінцій Аоморі, Акіта, Івате, Міягі, Ямагата та Фукушіма. Через особливості звукової системи, діалект Тохоку називають «діалектом Зузу» (スーズ弁, зу:зу: бен). Фонемі «ші» (し) та «су» (す), «чі» (ち) та «цу» (つ), «джі» (じ/ぢ) та «дзу» (ず/づ) у більшості випадків не розділяються. В північній частині території, для якої характерний діалект Тохоку, фонемі «ші», «чі» та «джі» (し/ち/じ) мають близьку вимову, а для південних територій притаманний є спільна вимова фонем «су», «цу» і «дзу» (す/つ/ず). Таким чином, наприклад слова суші (寿司, суші), сажа (煤, сусу) та лев (獅子, шіші) в північній вимові будуть звучати однаково як «шіші», а в південній: «сусу». Також в діалекті Тохоку спостерігається одзвінчення глухих приголосних, наприклад слово парта (つくえ, цукуе) – набуває вимови «цугуе». Щодо граматичних відмінностей діалекта Тохоку від стандартної японської мови, характерним є використання граматичної одиниці «бе:» (べー) для вираження наміру або припущення, наприклад «каку бе:» (かくべー) рівноцінно «како:» (書こう) – давай напишемо, або «каку даро:» (書くだろう) – певно напишу. Для утворення наказової форми дієслова використовується суфікс «ре» (れ): «какіре» (書きれ) – напиши, а в якості частки напрямку, замість нормативної «е» (へ), широкоживаною

є «са» (さ): «то:кьо: са іку» (東京さ行く) – поїду в Токіо (Батюк, 2011, с. 15). Діалект Тохоку також характеризується притаманними тільки в даних регіонах лексикою та фразами. Як приклад, ми можемо надати наступні слова:

- さすけね (саскене) – без проблем;
- ばさま (басама) – бабуся;
- いずい (ідзуі) – неприємний, некомфортний.

Діалект Канто (関東方言, канто: хо:ген) використовується на території Токіо, Канагава, Чіба, Сайтама, Ібаракі тощо. Діалект даних провінцій найбільш наближений до сучасної стандартної японської мови, адже саме він був покладений в її основу. Однак все ж спостерігаються певні відмінності, особливо у токійському та інших наріччях всередині діалекту Канто. Фонетичні властивості діалекту Канто полягають у тому, що звуки «о» та «у» нечітко розділяються, наприклад «асобу» (遊ぶ, розважатися) – звучить як «асубу». Склад «хі» (ひ) часто зливається з «ші» (し), а «ку» (く) змінюється на «ке» (け), «ва» (わ) на «я» (や) або «а» (あ) (Батюк, 2011, с. 15).

Серед лексичних одиниць діалекту Канто цікавими для розгляду є наступні:

- なんじゃもんじゃ (нанджямонджя) – незвичне, велике дерево;
- やっちゃ場 (яччя ба) – фруктовий і овочевий ринок;
- ほとめく (хотомеку) – шуміти.

Загалом, лексика діалекту Канто насичена сленговими словами, запозиченнями з англійської та інших мов і похідними від них, а також словами, значення яких відмінне від значення у нормативній лексиці.

Перейдемо до розгляду діалектів західного регіону Японії. До західних діалектів відносять діалекти Хокуріку, Кінкі, Шікоку, Умпаку і Чюгоку.

Серед викладених вище діалектів, найбільш розповсюдженим вважається діалект Кінкі (近畿方言, кінкі хо:ген), що має давню історію і набув популярності в період, коли столицею Японії було місто Кіото, а даний діалект – панівним. Діалект Кінкі також відомий під назвою Кансай (関西弁, кансай бен), і використовується

жителями міста Осака, Кіото, а також Хього, Вакаяма, Нара, Мійо, Шіга, Фукуї. Діалект Кансай є найбільш впізнаваним і відомим серед усіх інших нарічч, що свідчить багато японських опитувань та досліджень. Однією з причин популярності даного діалекту вважається його активне використання в медіа просторі Японії в останні десятиріччя, а особливої уваги діалект Кансай отримав разом жанром комедійних вистав «Мандзай» (Батюк, 2011, с. 16).

Відмінності Кансайського діалекту від стандартної японської мови проявляється на різних мовних рівнях. Граматичні особливості яскраво виражені, наприклад, в заперечній формі дієслова. Носії діалекту змінюють стандартне заперечення «най» (ない), на «хен» (へん). Таким чином, звичне для Токійського діалекту дієслово «аканай» (開かない) – не відчинати (1 група), стає «акехен» (開けへん); «окінай» (起きない) – не прокидатися (2 група, «іру») – «окехен» (起けへん); «табенай» (食べない) – не їсти (2 група, «еру») – «табехен» (食べへん); а неправильні дієслова 3 групи у їх заперечній формі набувають звучання «се:хен» (せえへん) та «ке:хен»(けえへん). Граматична конструкція для вираження дозволу «Дієсл.- те мо іі» (V てもいい) перетворюється на «Дієсл.- те мо еє» (V てもええ) або «Дієсл.- те мо камахен» (V てもかまへん). Заборона «Дієсл.- те ва ікенай» (V てはいけない) – «Дієсл.- тара акан» (V たらあかん) , прохання чогось не робити «Дієсл.-найде кудасай» (V ないてください) приймає форму «Дієсл.- нтойте» (V んといて) (岡本牧子 & 氏原庸子, 2006, с. 13-27).

Прикладі слів діалекту Кансай:

- しんきくさい (шінкіксай) – набридливий, нудний;
- うつとこ (уттоко) – мій дім, моє (рідне) місце;
- ぎょうさん (гьо:сан) – багато.

Діалекти східної та західної частини острова Хоншю здавна протиставляються одне одному. Це порівняння зумовлено відмінностями на фонетичному, лексичному

та граматичному мовних рівнях. В той же час, діалекти Японії віддалених її територій настільки контрастує з нормативною Японською мовою, що в деяких випадках може спричиняти непорозуміння між жителями різних провінцій однієї країни.

В даному розділі ми розглянули базову класифікацію японських діалектів науковця Тоджьо Місао, а також дали характеристику основним діалектам Японії за винятком діалектів Рюкю, що не розглядаються в даній курсовій роботі, та діалектів Кюшю, аналіз яких викладений в основній частині курсової роботи (розділ 2. аналіз діалектів Кюшю).

Висновки до розділу 1

Отже, в даному розділі курсової роботи ми окреслили основні об'єкти діалектології, що фігурують у нашій роботі, і подали їх визначення. Такими поняттями виступили «діалект», «говірка», «говір», «наріччя», «діалектизм», «соціальний діалект». На підставі їх розгляду можна зробити висновок, що в галузі мовознавства діалектології визначення даних понять можуть варіюватися від автора до автора, а також межі деяких понять, наприклад таких як «діалект» та «наріччя», можуть бути вкрай розмитими. Однак у переважній більшості визначень спостерігаються спільні риси.

У пункті 1.2. ми узагальнили особливості та передумови виникнення діалектів на території Японії, а також описали процес розвитку діалектів з огляду на певні історичні події Японії, такі як освітня реформа початку періоду Мейджі, метою якої було встановлення стандартної мови по всій країні і відповідне пригнічення діалектної мови. У підсумку, можна стверджувати, що чималий вплив на утворення діалектів у Японії мали географічні чинники: ландшафт, зокрема гори, ріки; соціально-економічні, політичні тощо.

У пункті 1.3. нами було викладено результати аналізу класифікації діалектів Тоджьо Місао, видатного японського лінгвіста. Ми описали розгалуження великих груп японських діалектів на менші гілки, а також визначили характерні риси та відмінності основних діалектів кожної з груп.

РОЗДІЛ 2.

АНАЛІЗ ДІАЛЕКТІВ КЮШЮ

2.1. Огляд діалектів Кюшю та їх територіальне поширення

Залежно від синтаксичних, лексичних, фонологічних особливостей діалекти Кюшю поділяють на 3 великі групи: діалекти східної частини Кюшю, що називають діалектами Хонічі (豊日方言, хо:нічі хо:ген); діалекти північно-західної частини Кюшю – Хічіку (肥筑方言, хічіку хо:ген); та діалекти, якими говорять на півдні Кюшю – Сацугу (薩隅方言, сацугу: хо:ген), що також часто називають діалектом Кагошіма (鹿児島弁, кагошіма бен) (Aoi Matsuoka, 2022, с. 261).

Діалекти східного Кюшю охоплюють східну частину префектури Фукуока, префектуру Оіта, а також більшу частину префектури Міязакі. Таким чином, діалекти Хонічі включає в себе діалекти Будзен (福岡県豊前方言, фукуо:ка кен бузен хо:ген), що розділяються на діалекти Кітакюшю (北九州弁, кітакюшю: бен) і Чікухо (筑豊弁, чікухо: бен), діалект Оіта (大分弁, о:іта бен) та Міязакі (宮崎弁, міядзакі бен).

Діалектами Хічіку володіють мешканці західної частини префектури Фукуока, префектури Сага, Нагасакі, Кумамото та частини префектури Оіта. Діалект Хічіку включає: діалект Чікузен (筑前方言, чікузен хо:ген), що поширений в західній частині префектури Фукуока, також охоплює діалект Хаката (博多弁, хаката бен) в районі Хаката у Фукуоці; діалект Чікуго (筑後方言, чікуго: хо:ген), характерний для південної частини провінції Фукуока і розділяється на діалекти Оомута (大牟田弁, о:мута бен), Янагава (柳川弁, янагава бен); діалект Сага (佐賀弁, сага бен): діалект Карацу (唐津, карацу бен) і Ташіро (田代弁, ташіро бен); діалект Нагасакі (діалекти Сасебо та Хірадо); діалекти Кумамото та діалекти дрібніших островів поблизу острова Кюшю (Kido Yasuhito, 2015 с. 12).

Діалекти Сацугу поширені на території сучасної префектури Кагошіма, окрім островів Амамі, а також в невеликій частині префектури Міядзакі. Дана гілка діалектів також розділяється на наступні: діалект Сацума (薩摩弁, сацума бен), що притаманний західній частині префектури Кагошіма, діалект Осумі (大隅弁, о:сумі бен) – східна частина префектури Кагошіма, та діалект Мороката (諸県弁, мороката бен), що є характерним для провінції Міядзакі на її південно-західній території (Kuhl Michael, 1995, с. 212).

Отже, діалекти Кюсю – це вкрай розгалужена система діалектів, наріч та говірок, поширених у провінціях Фукуока, Сага, Нагасакі, Кумамото, Оіта, Міядзакі, Кагошіма та у низці островів поблизу. В даному пункті нами було висвітлено основні діалекти даного регіону за принципом їх територіального розташування.

2.2. Граматичні та лексичні аспекти діалектів Кюсю

Діалекти острова Кюсю значною мірою відрізняються від діалектів центральної частини Японії, а саме острова Хонсю. Це яскраво виражається як на лексичному так і на граматичному мовних рівнях. В даному пункті ми розглянемо головні особливості східних, західних та південних діалектів регіону Кюсю.

Основними характерними рисами діалектів Кюсю є:

1. Відмінна від стандартної (нормативної) японської мови інтонаційна структура побудови речень, що найбільше виражено в діалектах префектури Міядзакі.
2. Використання частки «то» (と) у ролі нормативної питальної частки «ка» (か), «но» (の). Дана особливість спостерігається в більшості діалектів Кюсю.
3. Присутність великої кількості запозичень із корейської мови, що особливо характерно діалекту префектури Нагасакі.
4. Розбіжна з нормативною мовою система дієвідмінювання дієслів (більше притаманно південним діалектам Кюсю – діалектам Сацума та Осумі) (Семенко, 2017, с. 352).

Для більш детального огляду діалектів Кюсю доцільніше розпочати з діалектів Хонічі (豊日方言, хо:нічі хо:ген). В ролі представника даної групи діалектів ми обрали діалект **Кітакюсю**. Даний діалект розповсюджений на території навколо міста Кітакюсю в префектурі Фукуока.

Ствердження:

Замість нормативного «да» (だ), або «де ару» (である), в даному діалекті широко вживаним є «зо» (ぞ), напр. «со: да» (そうだ) – «со: зо» (そうぞ) – «так, це вірно».

Питання:

В питальних реченнях вживають частку «н» (ん), наприклад «нан нан?» (何なん) – «що?», «таберу н?» (食べるん?) – «будеш їсти?».

Припущення:

Для вираження припущення або уточнення, стандартне «дешьо:» (でしょう) або «даро:» (だろう) перетворюється на «яро» (やろ), напр. «докока іку н дешьо» (どこか行くんでしょう) – «докка іку н яро» (どっか行くんやろ) – «ти кудись йдеш?».

Передача цитат і прямої мови:

Для діалекту Кітакюсю, з метою передачі цитат та прямої мови, на відміну від стандартних «тте» (-って), або «то ю: кото» (-ということ), характерним є використання в ролі кінцевої частки «-чя» (-っちゃ), а також частки «-ччі» (-っち).

Наказова форма:

Для утворення наказової форми дієслів, на відміну від нормативного «-ро» (-ろ), напр. «таберо» (食べろ) – «їж», в діалекті Кітакюсю спостерігається заміна складу на «-ре» (-れ) дієсловах другого відмінка, напр. «табере» (食べれ). В граматичній конструкції для ввічливого наказу (прохання) «Дієсл.- те (кудасай)», склад «те» трансформується в «рі», напр. «кіте» (着て) – «вдягни, будь ласка», в діалекті Кітакюсю має вигляд «кірі» (着り); або «-чярі» – «шьчярі» (しちやり) – «зроби, будь ласка». А також, прохання чогось не робити «Дієсл.-найде кудасай» (Vないてください),

стандартне «-найде» змінюється на «-ранде» (らんで), напр. «міранде кудасай» (見らんでください) – «не дивись будь ласка».

Причина:

Причинні частки «но де» (-ので) і «кара» (-から) мають форму «ке/кен/ке:» (-け/けん/けえ), напр. «ісогаші: кара, асобенай» (忙しいから、遊べない) – «ісогаші: ке, асобен» (忙しいけ、遊べん) – «(я) зайнятий, тому не можу розважатись» (Weblio: 北九州弁, 2023).

Огляд та порівняння лексичних одиниць діалекту Кітакюсю здійснено та показано у таблиці 2.1 «Порівняння діалекту Кітакюсю та нормативної японської мови».

Наступним для огляду пропонуємо діалект **діалект Сага** (佐賀弁, сага бен), що відноситься до групи діалектів Хічіку.

Ствердження:

Нормативні «да» (だ), «де ару» (である), в діалекті Сага замінюються на «джя» та «я» (じゃ/や). Минулий час – «джятта», «ятта» (じゃった/やった) (Weblio: 佐賀弁, 2023).

Питання:

Загалом, для утворення питального речення, в діалекті сага спостерігаються декілька кінцевих питальних часток. Серед них виділяємо наступні: «то» (と), «не» (ね), «ко» (こ), «каня» (かにゃ), і «коччяй» (こっちゃい). Вживання цих часток залежить від статі особи, наприклад частка «не» частіше звучить від жінок, частка «ко» характерна для чоловіків. Питальні частки «то», «каня» та «коччяй» є універсальними для обох статей. Частки «то» і «не», в діалекті Сага, є відповідниками стандартної кінцевої частки «но» (の), яка формує питання у неформальному стилі спілкування. Частка «ко» найбільш наближена до нормативної «ка» (か), «каня» – «кана» (かな), «коччяй» – «ка», «ка до:ка» (かどうか), «яра» (やら) (日高俊夫, 2015, с. 1).

Заперечення:

Заперечення дієслова виражається додаванням «н» (ん) до першої основи дієслова (ряд あ, а), наприклад «ікан» (行かん) – не йти. Заперечна форма минулого часу утворюється за допомогою додавання «нджятта» (んじゃった) або «нйятта» (んやった) – «іканджятта/іканйятта» (行かんじゃた/行かんやった) – не пішов.

Припущення:

Для припущення в діалекті Сага використовують кінцеві частки «джяро:» (じゃろー) або «яро:» (やろー). Також, особливістю даного діалекту можна відзначити частки «рашіка» (らしか) – нормативне «раші:» (らしい), а також «готару» (ごたる) – нормативне «мітай» (みたい), «но йо:да» (のようだ). Наведемо приклад: «ітта мітай» (言ったみたい) – «ійотта готару» (いよったごたる) – здається сказав; «бака мітай»/«бака но йо: да» (バカみたい/バカのようだ) – «бака но готару» (バカのごたる) – виглядаєш дурнем.

Причина:

Стандартна сполучна частка «кара» (から) приймає форму «кен/кенга/ке:/ке» (けん/けんが/けー/け). В ролі стандартної токійської частки «кередомо» (けれども) широкоживаними є «батте/баттен/баттенга» (ばって/ばってん/ばってんが), однак також спостерігаються наступні варіанти: «дон/ідон» (どん/いどん) в західній частині провінції Сага.

Можливість:

Для вираження стану можливості в даному діалекті характерним є приєднання «руру/раруру» (るる/らるる) до дієслів у першій основі, наприклад «ікаруру» (行かるる) – нормативне «ікеру» (行ける) – можу піти (Weblio: 佐賀弁, 2023).

Емоційно-експресивне забарвлення:

Діалекти Кюсю дуже легко за розпізнаються за характерними кінцевими частками «бай» (ばい), «тай» (たい), присутність яких відзначається в багатьох

діалектах даного регіону. Зокрема ці частки асоціюються з діалектом Хаката, (група діалектів Хонічі), та іншими наріччями префектури Фукуока, однак варто зазначити, що ці частки притаманні й іншим діалектам, поширеним на території Кюсю. Частки «бай» та «тай» використовуються для емоційно-експресивного забарвлення та вираження різних станів мовця – захват, подив, сумнів тощо. «Бай» вживається для підкреслення суб'єктивної думки та твердження мовця, в той час як «тай» використовується для означення об'єктивних речей, загальної істини. Наприклад: «оре га усо ба цукан **бай**» (俺がうそばつかんばい) – я не брешу; «аме га футта **тай**» (雨が降ったたい) – пішов дощ. Загалом, відповідником з нормативної японської мови часткам «бай» і «тай» є кінцева частка «йо» (よ), однак можна спостерігати вживання цих часток у значенні «да/дес» (だ/です) для формування стверджувального висловлювання (Kido Yasuhito, 2015 с. 15).

Особливості вживання деяких відмінкових часток:

Нормативна частка «о» (を), що пов'язує іменник та дієслово і вказує на прямий додаток, в діалекті Сага приймає форму «ба» (ば). Приклад: «арака! саіфу ба васуретекіте шімо:та **бай**» (あらか! 財布ば忘れてきてしもうたばい) – о ні, я забув гаманець. Також однією з особливостей вживання часток в діалекті Сага є заміна нормативної частки напряму «е» (へ) на їх діалектні відповідники «сан/сай/самя:» (さん/さい/さみゃー): «то:кьо: **сан іку**» (東京さん行く) – їду в Токіо (Weblio: 佐賀弁, 2023).

Лексичні особливості діалекту Сага показані у таблиці 2.2 «Порівняння діалекту Сага та нормативної японської мови».

На основі огляду лексичних одиниць діалекту Сага, можна зробити певні висновки про особливості звучання і-прикметників та дієслів. В порівнянні діалектних і-прикметників та і-прикметників нормативної японської мови, відзначаємо характерне закінчення «ка» (か) замість «і» (い). Дана форма прикметників що має назву кагобі (カ語尾), і зберігається в певних діалектах з давніх часів. В дієсловах, що закінчуються на «ру» (る), спостерігається скорочення звуку.

Така особливість яскраво виражена у північній частині префектури Сага. В західній частині провінції, що наближена до моря Аріаке, спостерігається редукція останнього складу «ру», а також подовження попереднього голосного, наприклад: «тору» (取る) – «то:» (とー) – брати, передавати; «окіру» (起きる) – «окі:» (おきー) – прокидатися.

Група діалектів Сацугу, що найбільш поширені на території префектури Кагошіма, навіть в порівнянні з іншими діалектами острова Кюсю, є вкрай винятковими. Носії діалектів Сацугу мають яскраво виражений акцент та інтонацію, що не схожа на інші діалекти Кюсю. І хоча можна спостерігати багато схожих граматичних аспектів, разюча відмінність у вимові робить діалект Сацугу дуже важким для розуміння жителів віддалених територій.

Розглянемо основні граматичні закономірності у діалекті Сацума.

Ствердження:

Допоміжне дієслово для утворення стверджувального виразу в діалекті Сацума має декілька варіацій, але прослідковуються спільні риси з групою діалектів Хічіку: стандартні «да» (だ), «де ару» (である) перетворюються на «джя/джя'/джяй» (ジャ/ジャッ/ジャイ), наприклад: «коре ва пен да» (これはペンだ) – «конта пен джя» (こんたペンじゃ) – це ручка. Ввічливий еквівалент «да» - «дес» (です) в даному діалекті має незвичну форму «джяддо» (じゃっど). Цікавим є те, що допоміжне дієслово «джяддо» у Сацумському діалекті також використовується у значенні «так, це вірно», у токійській вимові «со: дес йо» (そうですよ). Стверджувальним дієсловом теперішнього часу притаманне закінчення «чъоддо» (ちよっど): Наприклад «шімас» (します) – «шьчъоддо» (しちよっど) – робити (Weblio: 薩隅方言, 2023).

Питання:

Кінцева питальна частка «ка», характерна для нормативної японської мови, притаманна і діалекту Сацума, однак не є єдиною. Розповсюдженою також є питальна частка «ке/ке:» (け/けー): Наприклад фраза «ти також йдеш?» в стандартному варіанті звучить як «омае мо іку ка» (君も行くか), в діалекті Сацума – «охан мо, ікке:» (おはん

も、いっけー) . Деякі жителі провінції Кагошіма утворюють питальні вирази за допомогою частки «на» (な), наприклад: ти займаєшся бейсболом? – «оханн на яко: шьчотто на» (おはんな野球しちよつとな) . В питальному реченні, в діалекті Сацума, останній склад «до» (цьоддо) стверджувального дієслова теперішнього часу перетворюється на «то» (цьотто).

Заперечення:

Заперечна форма дієслів утворюється від першої основи за допомогою додавання суфіксу «н» (ん): не говорити – «іванай» (言わない) – «юван» (ゆわん); не їсти – «табенай» (食べない) – «таморан» (たもらん). Заперечна форма минулого часу: «юван'ятта» (ゆわんやった), «таморан'ятта» (たもらんやった).

Можливість:

Нормативні закінчення дієслів «реру/рареру» (れる/られる), які виражають можливість, в діалекті Сацума замінюються на закінчення «ганару» (がなる) або «ванару» (わなる), наприклад: можу зробити – «декіру» (できる) - «шігарану» (しがなる).

Причина:

Причинна сполучна частка «кара» (から) замінюється на частку «де» (で). Наприклад: я втомився, тому відпочину – «цукарета кара, ясуму» (疲れたから、休む) – «цукарета де, ясун» (疲れたで、休ん) (Weblio: 薩隅方言, 2023).

Особливості вживання деяких часток:

Майже кожна сполучна, відмінкова, кінцева частка в діалекті Сацума зазнала певних змін. Окрім поданих вище, в даному діалекті спостерігаються зміни в наступних граматичних одиницях:

- Відмінкова частка «но» (の), яка виражає родовий відмінок, перетворюється на «га» (が) або «н» (ん). Наприклад: сумка матері – «хаха но кабан» (母のカバン) – «хахо н кабан» (母んカバン).

- Еквівалентними часткам напрямку «ні» (に) та «е» (へ) в діалекті Сацума є частки «нікі» (にき), «се:» (せえ): їду в Токіо – «то:кьо: **е/ні** іку» – «то:кьо: **се:** іку»; напевно знаходиться там – «соко **ні** ару даро:» (そこにあるだろう) – «соко **нікі**, аддога» (そこにき、あつどが).
- В ролі частки «о» (を), яка утворює родовий відмінок, носії діалекту використовують «о» (ば) і «о» (ぬ): читати книгу – «хон **о** йому» (本を読む) – «хон **ну** йон» (本ぬ読ん). Якщо попередній додаток закінчується на склад «ші», це закінчення перетворюється на «су» і використовується як частка: куштую їжу – «меші **о** таберу» (飯を食べる) – «ме **су** ку» (めすく).
- Прислівникова частка «демо» (でも) – «баші» (ばし).
- Частка «косо» (こそ), що підсилює та підкреслює висловлювання, перетворюється на «ксе ка» (くせか), наприклад: в цей раз, обов'язково приходь – «кондо **косо**, кой йо» (今度こそ、来いよ) – «кондо **ксе ка**, ке йо» (こんどくせか、けよ) (鹿児島弁ネット辞典, 2023).

Огляд специфічної лексики діалекту Сацума та її порівняння детально показано у таблиці 2.3 «Порівняння діалекту Сацума та нормативної японської мови».

Діалект Сацума наповнений унікальними лексичними одиницями, що не повторюються в жодному іншому діалекті Японії, проте в цілому прослідковуються загальні тенденції до редукції останніх складів, пом'якшення вимови, скорочення слів, заміна нормативного значення на діалектне. Серед діалектів Кюшю, Сацумський діалект є найбільш лексично багатим, що також зумовлено історичними та географічними чинниками.

Отже, в даному пункті ми розгорнуто розглянули граматичні та лексичні особливості кожної з 3 груп діалектів Кюшю: Хонічі, Хічіку та Сацугу. Проаналізувавши діалекти Кітакюшю, Сага та Сацума, виявили відмінності та спільні риси даних діалектів.

2.3. Дослідження особливостей використання діалектів Кюсю у медіа-просторі Японії та їх вплив на поп-культуру

На сьогоднішній день діалектна мова співіснує разом із загальноприйнятою в державі нормативною мовою, в той самий час спостерігається зростання цінності діалектів. Щодо положення діалектів в японському суспільстві, відомий японський лінгвіст Кобаяші Такаші запропонував наступні терміни: «діалекти пізнього модерну» (近代方言, кіндай хо:ген) та «діалекти сучасності» (現代方言, гендай хо:ген). Вважається, що період пізнього модерну в Японії тривав з 1868 по 1945 рік. Даний період характеризується жорстким придушенням, викоріненням різноманітності діалектів, протиставленням загальноприйнятої та діалектної мови, де діалектизми дорівнювались злу. З іншого боку, «діалекти сучасності» не є об'єктом придушення, а навпаки – інструментом збагачення мовного складу країни. В сучасній Японії діалекти відіграють важливу роль у культурі та суспільстві, що зумовлює появу кампаній та заходів щодо захисту і популяризації діалектної мови. В новітньому суспільстві, що вільно спілкується та розуміє стандартну японську мову, володіння місцевим діалектом привертає увагу як рідкість (竹内華奈子, 2017, с . 4-5).

З появою глобальної інформаційної мережі інтернет, популярність діалектів значно зросла, захоплюючи серця тисячі японців. За різноманітними рейтингами діалектів, що постійно проводяться в Японії, лідируючу позицію займає діалект один із діалектів Кюсю - діалект Хаката. Так, діалект Хаката посів перше місце в наступних рейтингах:

- «Рейтинг префектур із привабливими діалектами» (方言が魅力的な都道府県ランキング) від інформаційного порталу «Jalan news» (じゃらん・ニュース) (2021).
- «Префектури із діалектами, що захоплюють: вибір жителів Кансаю» (西人が選ぶ「方言に憧れる都道府県」ランキング) від інформаційного порталу «Yahoo! Japan news» (2023).

- «Рейтинг милих діалектів, якими розмовляють жінки» (女性が話すと可愛い方言ランキング) від жіночого порталу «Oggie» (2022).

Діалекти є ефективним засобом впливу на свідомість населення, що наразі використовується в медіа просторі Японії та інших країн: кіно, реклама, анімація та література тощо.

За Раєвською І.В. (2020), «рекламний дискурс є як процесом, так і результатом взаємодії учасників комунікації, мовленнєвий вплив є основою рекламної комунікації та передбачає активізацію психічних процесів у свідомості адресата й, відповідно, зміни його поведінки. Досить часто рекламний вплив має маніпулятивний характер. Саме для цього рекламодавці звертаються до використання діалектів». Реклама, що містить у собі діалектну лексику певного регіону, в першу чергу спрямована на жителів даного регіону і має на меті максимально наблизитись до глядача, що виступає у ролі потенційного покупця.

Бровко А.С. (2003), проаналізувавши телевізійні рекламні ролики з японською діалектною мовою, виділяє такі основні сюжетні тенденції:

- «Діалект як образ рідної домівки».
- «Діалект як інструмент залучення уваги в регіональній рекламі».
- «Діалект як іноземна мова».

Місцева говірка у рекламі викликає у глядача відчуття, що рекламований продукт є «рідним», «своїм», «домашнім», адже в період пригнічення діалектів, вони використовувались лише в сімейному колі, та між близькими людьми, друзями, а отже мали інтимний характер. Необхідність відмовлятися від рідного діалекту під час виконання службових обов'язків, у освітніх закладах або просто під час комунікації із незнайомцями спостерігається і сьогодні, однак традиція спілкування зі своєю сім'єю саме діалектичною мовою зберігається впродовж всього життя японця. Таким чином, в рекламі даної категорії спостерігається активне використання побутових сюжетних елементів, експлуатація теми родини та сімейних стосунків.

До категорії «Діалект як інструмент залучення уваги в регіональній рекламі», Бровко А.С. відносить такі рекламні кампанії, в яких не прослідковується особливий

зв'язок між використанням діалекту та сюжетом або рекламованим товаром, а діалект в такій рекламі є одним із засобів популяризації продукту. Такі рекламні відеоролики часто випускаються на обмеженій території і не транслюються в інших регіонах.

Категорія «Діалект як іноземна мова» включає в себе рекламу, яка робить акцент на розбіжності діалектів із стандартною японською мовою, підкреслює унікальність місцевого говору і висвітлює проблему незрозумілості діалекту одного регіону жителями іншого. В такому випадку, діалект можна зіставити з іноземною мовою (Бровко А.С., 2003).

Розглянемо декілька рекламних кампаній, що активно використовують діалекти Кюсю для просування продукту.

Одним із яскравих прикладів упровадження діалекту у рекламу є компанія «Seika Foods Co.», заснована у 1919 році у префектурі Кагошіма. Дана компанія спеціалізується на виготовленні продуктів харчування, зокрема кондитерських виробів, солодошів, морозива та заморожених полу фабрикатів тощо. Найпопулярнішим продуктом компанії є морозиво «Нангоку шірокума» (南国白くま), в основу якого було покладено традиційний рецепт морозива провінції Кагошіма. Від назви морозива також був створений маскот компанії – білий ведмідь Шірокума.

Компанія продуктових товарів «Seika food» створила дуже цікавий концепт і запустила рекламну кампанію морозива, метою якої є не тільки просування та продаж продукту, а також відродження, поширення та популяризація діалекту Сацуга. Дана рекламна компанія має назву «Казки, переповнені діалектом» (南国白くま「方言すぎるおとぎ話」TVCMシリーズ), і у форматі короткометражних анімаційних мультфільмів оповідає найвідоміші народні казки Японії та інших країн, головну роль яких виконує білий ведмідь Шірокума. З назви даної серії комерційних відеороликів є очевидним використання великої кількості місцевого діалекту, однак для кращого розуміння реклами присутні субтитри нормативною японською мовою. Рекламна кампанія «Seika Foods Co.» є прикладом успішного використання діалектів як на користь самої компанії, так і на користь суспільства Японії. З огляду на коментарі під роликами на платформі відеохостингу Youtube, реклама морозива збирає багато позитивних

відгуків як серед місцевого населення, так і населення інших префектур Японії, адже привертає та зосереджує увагу на унікальності провінції Кагошіма, кидає виклик глядачам, чи зможуть вони зрозуміти діалект Сацуга.

Ще одна компанія, що використовує діалекти Кюсю у телевізійній рекламі є «Aoyama Trading Co.», також відома під назвою «Yofuku-no-Aoyama» що існує на ринку Японії з 1964 року. Компанія займається продажем одягу західного стилю, діловий одяг: костюми, піджаки, сорочки, краватки та ділове взуття; і є лідером продажів чоловічих ділових костюмів.

В одному з рекламних відеороликів даної компанії актори використовують діалект Хаката. Короткий відеоролик маж невибагливий сюжет, зображує японську сім'ю – мати і батько, що чаюють у кімнаті класичного японського стилю. Дівчина – донька, прозповідає батькам про вигідну пропозицію від магазину одягу за приємною ціною. Акторами, що зіграли у рекламі є: Хашімото Канна - японська актриса і колишня співачка у ролі доньки, Ханамару Хаката і Дайкічі Хаката – японські коміки у ролях батька і матері. Важливим аспектом є те, що усі актори даної реклами родом із префектури Фукуока, що означає, що діалект Хаката для них є рідним. Оскільки сцена, зображена у даній рекламі, відсилає до теми «сім'ї», її доречно включити до категорії ««Діалект як образ рідної домівки»».

Діалект Сага активно використовується в рекламі автомобілей від диллерів «Nissan Satio Saga Co.», яка транслюється в префектурі Сага. Так як тематика та сценарій відеороликів не пов'язаний із самим діалектом, дану рекламу можна віднести до категорії «діалект як інструмент залучення уваги в регіональній рекламі».

Нова реклама компанії «Kirin Holdings Co.», що є однією з лідерів продажу алкогольних та слабоалкогольних напоїв, містить у собі діалект префектури Кумамото. За сюжетом рекламного ролика, двоє друзів у ресторані куштують традиційні страви рідного регіону і насолоджуються рекламованим алкогольним напоєм. Даний рекламний відеоряд створює особливо затишну та комфортну атмосферу, адже маніпулює «рідними», «ностальгічними» елементами і таким чином грає на почуттях глядачів провінції Кумамото.

Прихильність японського населення до діалектів також спостерігається у використанні його елементів у масовій поп-культурі, зокрема у національній японській мультиплікації – аніме та коміксах – манга. В даному випадку діалект виконує певні функції залежно від поставленої автором мети. Використання діалектної лексики слугує інструментом розкриття персонажів: підкреслення їх регіонального походження, віку, соціального положення, емоційного стану, характеру, позитивних і негативних рис тощо (Левченко Т., 2020).

Нами було виділено наступні аніме серіали, персонажі яких розмовляють на діалектах Кюшю:

Діалекти Хонічі:

«Food Wars!: Shokugeki no Soma» – другорядний персонаж Коджіро Шіномія вживає діалект Чікухо, коли розмовляє з мати. «Nakata Tonkotsu Ramens» – другорядний герой Шунске Саруватарі активно використовує діалект Кітакюшю. «Grand Blue» – головна героїня Айна Йошівара спілкується діалектом Кітакюшю.

Діалекти Хічіку:

«Yuri!!! on Ice» – головний герой серіалу Юрі Кацукі використовує діалект Сага. «Sakamichi no Apollon» – Сентаро Кавабучі, Ріцко Мукае та Джюн'ічі Кацурагі – головні герої аніме серіалу використовують діалект Сасебо. «Barakamon» – більшість головних героїв використовують діалект Гото. «Yowamushi Pedal» – діалект Кумамото. «Touken Ranbu: Nanamagū» – один із персонажів володіє діалектом Хаката. «Ping Pong the Animation» – діалект Хаката. «Hetalia Axis Powers» – діалект Хаката тощо.

Діалекти Сацугу:

«Drifters» – Тойохіса Шімадзу, головний герой аніме, спілкується діалектом Сацума. «Golden Kamuy» – Отоношін Който – діалект Сацума тощо.

Використання діалекту є обов'язковим атрибутом персонажів аніме та манги, які є втіленням реальних історичних персон для більшої історичної точності. Також, багато персонажів із зазначених вище аніме використовують місцеву говірку, що апелює до їх регіону проживання. Такий прийом часто використовують для виділення певного персонажа серед інших за мовним принципом, підкреслюючи його інакшість.

Персонаж, мова якого відрізняється від стандартної, привертає більше уваги і краще запам'ятовується.

Отже, в даному пункті ми розкрили основні особливості використання діалектів Кюсю у медіа-просторі Японії, особливо у рекламі, проаналізували значимість, причини та механізми використання діалектів у сучасній поп-культурі.

Висновки до розділу 2

Другий розділ курсової роботи був присвячений практичним дослідженням та детальному аналізу діалектів Кюсю.

Підсумовуючи, діалекти острова Кюсю поділяються на 3 великі групи: група діалектів Хонічі, Хічіку, та Сацугу. Для аналізу граматичних та лексичних особливостей даних груп діалектів, в ролі їх представників були обрані діалекти Кітакюсю, Саґа та Сацума. Аналіз проводився у порівнянні діалектної та нормативної японської мови в таких граматичних площинах: утворення стверджувального, заперечного та питального типів речень, особливості утворення форми припущення, можливості, причинно-наслідкових речень, своєрідність емоційно-експресивного забарвлення, а також особливості вживання певних кінцевих, відмінкових, сполучних часток тощо. Розбір діалектів Кюсю також проводився на лексичному рівні методом порівняння унікальної діалектної лексики з її стандартними відповідниками. Крім того, нами був представлений переклад даної лексики на українську мову. Узагальнення лексичного складу діалектів Кітакюсю, Саґа і Сацума подано у вигляді таблиць у додатках.

У пункті 2.3. ми охарактеризували стан діалектів у сучасній Японії, дослідили способи їх використання у рекламі. У ході роботи ми проаналізували декілька рекламних відеороликів, що містили такі діалекти Кюсю. На підставі аналізу, ми переконалися, що використання діалектної мови є ефективним маркетинговим ходом, що приносить вигоду не тільки компаніям, а і суспільству в цілому, адже спонукає та заохочує глядачів до пізнання місцевих діалектів, і таким чином, має позитивний ефект. У підсумку, можна стверджувати, що в останні роки популярність діалектів на території Японії значно зросла.

ВИСНОВКИ

Дана курсова присвячена аналізу особливостей територіальних діалектів японської мови, а саме: огляду граматичних та лексичних аспектів діалектів острова Кюсю.

Попри те, що Японія є порівняно невеликою острівною країною, відзначається широке розмаїття наріччя та діалектів, на виникнення та розвиток яких, протягом усієї історії Японії, вплинуло безліч чинників, починаючи від територіального положення та географічних аспектів країни, закінчуючи політично-економічними чинниками. Величезна кількість науковців з усіх країн світу ставлять собі за мету дослідити діалекти Японії, адже ця тема на сьогоднішній день не є всебічно розкритою.

Кюсю – це третій за величиною острів японського архіпелагу, що розташований на півдні від основного острова Хонсю. Віддаленість південного острова сприяла виникненню унікальних діалектів, не схожих на центральні та північні діалекти на усіх мовних рівнях.

У даній роботі ми вирішили поставлені завдання, а саме: дати визначення понять «діалект» та «діалектизм»; розглянути різноманіття японських діалектів і виявити їх основні відмінності, особливості використання тощо; проаналізувати діалекти регіону Кюсю, узагальнити їх лексичні та граматичні аспекти; виявити особливості використання діалектів Кюсю у медіа-просторі Японії та їх вплив на поп-культуру.

У пункті 1.1. даної роботи ми подали найвідоміші визначення основних понять у галузі діалектології. Були розглянуті поняття «діалект», «говірка», «говір», «наріччя» та «діалектизм», а також коротко охарактеризовані соціальні диференціації діалектів. Розглянувши декілька найпоширеніших визначень до поняття «діалект», ми дійшли висновку, що судження лінгвістів щодо даного поняття не є тотожними, однак усі подані нами формулювання містили в собі певні спільні риси.

У пункті 1.2. ми проаналізували особливості виникнення діалектів на території Японії, а також описали процес розвитку діалектів в історичному контексті. У ході роботи ми визначили, що на утворення діалектів у Японії вплинув ландшафт, зокрема

гори, ріки тощо, що розмежовували території, утворюючи віддалені одна від одної общини, у яких зароджувалися відмінності та унікальні прикмети у мовленні. Освітня реформа, яка розпочалася на початку епохи Мейджі, мала величезний вплив на процес розвитку діалектів у країні. Зокрема, мова йде про штучне пригнічення та винищення різноманітності японських діалектів з метою приведення мовної роздробленості до однотипності. Встановлення стандартної мови по всій країні мало під собою як освітнє, так і політичне та культурне підґрунтя, адже сприяло більш ефективному керуванню Японією новоутвореною владою. Багатолітнє примусове викорінення самобутніх діалектів є, безсумнівно, трагічною сторінкою в історії розвитку діалектів Японії, однак даний етап є вкрай важливим для розуміння загального стану та положення діалектів у країні на сьогоднішній день.

Результати аналізу та узагальнення основоположної класифікації діалектів Японії лінгвістом Тодзьо Місао були викладені у пункті 1.3. курсової роботи. На даному етапі ми описали розгалуження великих груп японських діалектів на менші гілки, а також визначили характерні риси та відмінності основних діалектів кожної з груп. Однак класифікаційна робота Тодзьо Місао підпадає під критику багатьох мовознавців, в процесі дослідження ми з'ясували, що дана теорія є найбільш ґрунтовною, все ще вважається актуальною і лягає в основу більш сучасних класифікаційних розробок.

У другому розділі курсової роботи була викладена практична частина дослідження. Свою увагу ми зосередили на діалектах Кюсю.

Пункт 2.1. був присвячений детальному огляду розгілля діалектів острова Кюсю за територіальним принципом.

У ході роботи нами було проаналізовано та порівняно граматичні та лексичні аспекти 3 великих груп діалектів Кюсю, а саме: Хонічі, Хічіку і Сацугу. Результати дослідження були викладені у пункті 2.2.. Загалом, були окреслені відмінності діалектизмів із нормативною японською мовою у наступних граматичних аспектах: утворення стверджувального, заперечного та питального типів речень, особливості утворення форми припущення, можливості, причинно-наслідкових речень, своєрідність емоційно-експресивного забарвлення, а також особливості вживання

певних граматичних елементів – кінцевих, відмінкових, сполучних часток тощо. Окрім детальної характеристики граматичної будови діалектів Кюсю, був проведений аналіз лексичних одиниць різних частин мови кожного із представників груп діалектів, а також виконано порівняння унікальної лексики з відповідниками нормативної японської мови та переклад на українську.

У останньому пункті курсової роботи ми окреслили стан і положення діалектів у сучасній Японії, механізми їх використання у медіа просторі, зокрема детально оглянули застосування діалектів Кюсю у рекламних кампаніях. У ході роботи, спираючись на дослідження тенденцій використання діалектизмів у японській рекламі Бровко А.С., ми проаналізували декілька рекламних відеороликів, що містили такі діалекти як Кагошіма, Хаката, Сага, Кумамото. В результаті дослідження, ми переконалися у ефективності використання діалектних одиниць як маркетингового інструменту, а також як механізму поширення та популяризації японських діалектів. Результатом поступового підвищення цінності діалектів є висока зацікавленість усіх вікових категорій населення у вивченні та розумінні мовного різноманіття, що підтверджують опитування серед японців. Це також призводить до збільшення кількості досліджень з даної теми, збагачення та насичення літературних, анімаційних витворів діалектною лексикою тощо. В даній роботі ми також зауважили наявність анімаційних фільмів – аніме, герої яких спілкуються діалектами Кюсю.

要約

このレポートでは、日本語の地方方言の特徴の分析に捧げられており、特に九州地方の方言の文法的小よび語彙的な側面の概要を示している。

日本は比較的に小さな島国であるにもかかわらず、多数の方言が存在しており、日本の歴史全体にわたり、国の地理的側面や政治的・経済的な要因など、多くの要因が方言の発生や発展に影響を与えてきた。世界中の多くの学者が日本の方言を研究することを目的としており、このテーマは現在、十分に研究されていないとされている。

九州は、日本列島の中、3番目に大きな島にあたり、本州の南に位置している。南の島の遠隔性が、中央や北部の方言と異なる独特の方言の発生につながっている。

この研究では、以下の課題を解決した：

- 「方言」と「方言の使用」の概念を定義した
- 日本の方言の多様性を考察し、主な違いや使用法などを明らかにした
- 九州地方の方言を分析し、語彙的小よび文法的な側面をまとめた
- 九州の方言のメディア空間での使用の特徴を特定し、それらがポップカルチャー

に与える影響を明らかにした。

このレポートの1.1節では、方言学の基本的な用語の最もよく知られている定義を提示した。「方言」という概念に関するいくつかの一般的な定義を検討した結果、言語学者たちの見解は一致していないことがわかったが、私たちが提示した全ての定式化には共通点があるという結論に達した。1.2節では、日本の方言の発生の特徴や、歴史的な文脈における方言の発展のプロセスを分析した。この研究では、山や川などの地形が地域を区切り、相互に離れたコミュニティが形成され、それぞれに言語的な違いや独自の特徴が生まれたことが、日本の方言の発生に影響を与えたことが判明した。明治時代初期に始まった教育改革は、国内における方言の発展に大きな影響を与えた。特に、日本の言語の多様性を抑制し、統一性を確保するため、

日本の方言の多様性を人工的に抑制し、排除することが行われた。全国的に標準語を確立することは、教育的、政治的、文化的な背景があったため、新たに成立した政府による日本のより効果的な統治に役立った。多年にわたる自然発生的な方言の根絶は、確かに日本の方言の発展の歴史的な悲劇的な側面であるが、現在の日本における方言の状態と位置を理解する上で極めて重要な段階であることがわかった。1.3節では、言語学者である東条操の基本的な方言分類の分析と概要が記載されている。この段階では、日本の大きな方言グループの分岐と、各グループの主要な方言の特徴と違いを説明した。東条操の分類理論は多くの言語学者に批判されているが、私たちの研究では、この理論が最も包括的で、今でも現代の分類開発の基盤として重要であるということがわかった。

2章では、実際の研究の実施に関する実用的な部分が記載されている。私たちは、九州の方言に注目した。2.1節では、九州島の方言の地理的な原則に基づく詳細な概要が説明されている。研究を通じ、九州の3つの大きな方言グループである豊日方言、肥筑方言また薩隅方言を文法的小よび語彙的な観点で分析し比較した。研究の結果は2.2節で説明されている。全体的に、以下の文法的な側面での方言と標準日本語との違いが明らかにされた：肯定、否定、疑問文の形成、仮定の形成、原因、結果、可能性の表現、感情的な表現の特色、および最終的な語尾、格助詞、接続助詞などの特徴である。九州方言の文法構造につきの詳細な説明に加え、各グループの言語要素の語彙分析と標準日本語との比較およびウクライナ語への翻訳も行われた。

論文の最後の節では、現代日本における方言の状況と位置、特にメディア空間での使用のメカニズムにつきの概説し、九州方言の広告キャンペーンでの使用につつき詳しく説明した。私たちは、鹿児島、博多、佐賀、熊本などの方言が含まれるいくつかの広告ビデオを分析した。調査の結果、方言の単語や表現がマーケティングツールとして、日本語方言の普及の手段として効果的であることがわかった。また、九州方言を話すキャラクターが登場するアニメ映画の存在も指摘した。

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- Батюк, Ю.І., (2011) *Фонологічні та лексико-граматичні відмінності в діалектах Японії* (на матеріалі діалектів о. Хонсю) / Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки
- Бевзенко, С.П., (1980) *Українська діалектологія*. К.: Вища школа. 246 с.
- Бондарук, В.І., (2020) *Діалектна лексика на матеріалі японської мови*. – 87 с.
- Волков, А. Р., (2001) *Лексикон загального та порівняльного літературознавства* / Волков А.Р. – Чернівці: Золоті литаври. — 634 с.
- Звонська, Л. Л. *Енциклопедичний словник класичних мов* / Л. Л. Звонська, Н. В. Корольова, О. В. Лазер-Паньків та ін., (2017) За ред. Л. Л. Звонської – 2-ге вид. випр. і допов. – К. : ВПЦ "Київський університет". – 552 с.
- Ковалів, Ю.І., (2007) *Літературознавча енциклопедія: У двох томах*. Т.2 — К: ВЦ «Академія». — 624 с. (Енциклопедія ерудита)
- Русанівський, В. М., Тараненко О. О., М. П. Зяблюк та ін., (2004) *Українська мова. Енциклопедія* / 2-ге вид., випр. і доп. — К. : Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана. — 824 с.
- Семенко, С.М., (2017) *Територіальна класифікація і типологічні риси діалектів західної частини Японії, островів Кюсю та Рюкю* // УДК 811.521:299.52, – 9 с.
- Торчинська, Н.М., (2017) *Українська діалектологія: навчальний посібник* / Н. М. Торчинська. – Хмельницький. – 158 с.
- Aoi Matsuoka, (2022) *An Introduction to the Japonic Languages: Grammatical Sketches of Japanese Dialects and Ryukyuan Languages* // Brill, – 329 с.
- Elaine Chou, Stacey Huang, Ningrui Li, (2017) *Potayto or potahto, jagaimo or bareisho? Japanese dialect classification* – 5 с.
- Elisabeth de Boer, *The classification of the Japonic languages* (2020) // The Oxford Guide to the Transeurasian Languages. – 33 с.

Kido Yasuhito, *On the Syntactic Structure of Bai and Tai in Hichiku Dialect* // Department of Linguistics, Faculty of Humanities, Kyushu University // *Kyushu University Papers in Linguistics*, vol. 35 173-196 p.

Kuhl Michael, (1995) *The Spatial Linguistical Classification of the Japanese Language* // published in: *Japanstudien 6 : Raum*, p. 205-236

Merriam-Webster, (2020) «*dialect*», відновлено 3 <https://www.merriam-webster.com/dictionary/dialect>

Paolo Calvetti, (1992) *Language Education and Standardization in the Formation of the Modern State : A Comparison of Italy and Japan* // *Senri Ethnological Studies*, volume 34

Samantha May, (2014) *Theoretical Perspectives and Preliminary Results on the Feasibility of Using Uchinaaguchi in Okinawan Karate and Kobudo Classes* // 琉球大学国際沖縄研究所

Weblio (2023) // Retrieved from <https://www.weblio.jp>

岡本牧子, 氏原庸子 (2006) 「聞いて覚える：関西（大阪）弁入門」 出版社：ひつじ書房; 新訂版 165 ページ

竹内華奈子(2017)「広告表現における方言使用に有効性と影響について」 駒沢大学 37 ページ.

日高俊夫 (2015) 「佐賀方言の疑問助詞と 介入効果についての記述」 11 ページ.

東京新聞 TOKYO Web (2018) // 「明治 1 5 0 年と日本語」 聞き手・出田阿生

Retrieved from <https://www.tokyo-np.co.jp/article/3116>

ДОДАТКИ

Таблиця 2.1

«Порівняння діалекту Кітакюсю та нормативної японської мови»

北九州弁 (діалект Кітакюсю)	共通語 (нормативна японська мова)	ウクライナ語 (українська мова)
Прикметники		
ええ (ee)	良い (i:/йой)	Добрий, гарний
おいしい (o:i:)/おいしい (oi:)	多い (o:i)	Численний
じゃかあしい (джякаші:)	うるさい、騒がしい (урусай/савагаші:)	Гучний, докучливий
きない (кінай)/きいない (кі:най)	黄色い (кі:рой)	Жовтий
すいい (суі:)	酸っぱい (суппай)	Кислий
Прислівники		
なんぼ (намбо)	いくら (ікура)	Скільки
でたん (детан)	とても (тотемо)	Дуже
よう (йо:)	よく (йоку)	Часто
しゃっちが (шяччіга)	いつも (іцумо)	Завжди, постійно
ちいと (чі:то)	ちよっと、少し (чъотто, скоші)	Мало
Іменники		
いけん (ікен)	ダメ、いけない (даме/ікенай)	Не можна, заборонено
かしわ (кашіва)	鶏肉 (торініку)	Курятина
おいちゃん (ойчян)	伯父さん (оджісан)	Дядько

Продовження таблиці 2.1

Дієслова		
なおす (наосу)	片付ける (катадзукеру)	Прибирати
はらかく (харакаку)/ ぐらぐらきた (гурагура кіта)	怒る (окору)/ 腹が立つ (хара га тацу)	Сердитися
たいぎ (тайгі)	疲れる (цукареру)	Стомлюватись
いごく (ігоку)	動く (угоку)	Рухатись
おらぶ (орабу)	叫ぶ (сакебу)	Кричати, закликати
きびる (кібіру)	縛る、束ねる (шібару/табанеру)	Зв'язувати, в'язати

Таблиця 2.2

«Порівняння діалекту Сага та нормативної японської мови»

佐賀弁 (Діалект Сага)	共通語 (нормативна японська мова)	ウクライナ語 (українська мова)
Прикметники (イ形容詞/ナ形容詞)		
よか (йока)	良い (і:йоі)	Гарний, добрий
こまんか (команка)	小さい (чі:саі)	Маленький
あったか (аттака)	熱い (ацуі)	Гарячий
やーらしか (я:рашіка)	可愛い (кавай:)	Милий
うーまん (у:ман)	適当な (текіто: на)	Підходящий
おとーろしか (ото:рошіка)	恐ろしい (осороші:)、怖い (коваі)	Страшний, жакливий
Прислівники (副詞)		

Продовження таблиці 2.2

ちかっと (чікатто)	ちょっと (чьотто)	Трохи
がばい (габай)	非常に (хіджьо: ні)	Дуже, особливо
よんにゅー (йонню:)	たくさん (такусан)	Багато
くー (ку:)	とても (тотемо)、すごく (сугоку)	Дуже
ごっとい (готтой)	いつも (іцумо)	Завжди
Іменники (名詞)		
おい (ой)	俺 (оре)	Я (чоловічий термін)
あんじゃいもん (анджяімон)	お兄さん (оні:сан)	Старший брат
きゅー (кю:)	今日 (кьо:)	Сьогодні
じゃーしん (джя:шін)	来年 (раінен)	Наступний рік
ごちゃー (гочя:)	体 (карада)	Тіло
けったくい (кеттакуй)	自転車 (джітеншыя)	Велосипед
ぎゃーけ (гя:ке)	病気 (бьо:кі)、風邪 (кадзе)	Хвороба, застуда
Дієслова (動詞)		
くっ (ку')	来る (куру)	Приходити
すっ (су')	する (суру)	Робити
たぶっ (табу')	食べる (таберу)	Їсти
いたてくっ (ітатеку')	行ってくる (іттекуру)	Йти і повертатися
うんにゃ (уння)	違う (чігау)	Відрізнятися
おっちやくっ (оччяку')	落ちる (очіру)	Падати
きゃーなえる (кя:наеру)	疲れる (цукареру)	Втомлюватися

Таблиця 2.3

«Порівняння діалекту Сацума та нормативної японської мови»

薩摩弁 (діалект Сацума)	共通語 (нормативна японська мова)	ウクライナ語 (українська мова)
Прикметники		
よか (йока)	良い (і:/йой)	Добрий, гарний
うわか (увака)	多い (о:i)	Численний
げんね (генне)	恥ずかしい (хадзукаші:)	Соромний
もぜ/ムジ (модзе/муджі)	可愛い (кавай:)	Милий
せわし (сєваші)	忙しい (ісогаші:)	Зайнятий
Прислівники		
どしこな (дошікона)	いくら (ікура)	Скільки
わっぜえ (ваззе)	とても (тотемо)	Дуже
ずんばい (дзумбай)	たくさん (такусан)	Багато
いっもかつも (іммокаммо)	いつも (іцумо)	Завжди, постійно
ちよっ (чьо')	ちょっと、少し (чьотто, скоші)	Мало
Іменники		
びんた (бінта)	頭 (атама)	Голова
しんぺ (шінпе)	心配 (шімпай)	Хвилювання
おっかはん (оккахан)	お母さん (ока:сан)	Мати
かんのけ (кан но ке)	髪の毛 (камі но ке)	Волосся
ひといみ (хьтоімі)	独身 (докушін)	Одинак

Продовження таблиці 2.3

うん (ун)	海 (умі)	Море
Дієслова		
きばる (кібару)	がんばる (гамбару)	Не здаватися
じゃね (джяне)	違う (чігау)	Відрізнятися
だるっ (дару')/だるい (даруй)	疲れる (цукареру)	Стомлюватись
たもっ (тамо')/たもい (тамой)/たもる (тамору)	食べる (таберу)	Їсти
ゆてかする (ютекасуру)/ いっかすい (іккасуй)	教える (ошіеру)	Пояснювати, викладати
つんねい (цунней)/ ちねい (чіней)	寝る (неру)	Лягати спати, спати
やすん (ясун)	休む (ясуму)	Відпочивати